

НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
«ПОЛТАВСЬКА ПОЛІТЕХНІКА
ІМЕНІ ЮРІЯ КОНДРАТЮКА»

NATIONAL UNIVERSITY
«YURI KONDRATYUK POLTAVA
POLYTECHNIC»

МАТЕРІАЛИ

IV Міжнародної науково-практичної конференції

**«РОЗВИТОК ФІНАНСОВОГО РИНКУ
В УКРАЇНІ: ЗАГРОЗИ, ПРОБЛЕМИ
ТА ПЕРСПЕКТИВИ»**

25 листопада 2022 року

м. Полтава

<i>Добропас Анастасія Володимирівна, Ковальов Володимир Володимирович, Вовченко Оксана Сергіївна</i>	ІНСТРУМЕНТИ ПІДТРИМКИ ВАЛЮТНОЇ БЕЗПЕКИ УКРАЇНИ	37
<i>Панченко Анастасія Віталіївна, Волкова Неля Іванівна</i>	ОЦІНКА ВПЛИВУ ВІЙСЬКОВИХ ДІЙ НА ФІНАНСОВУ БЕЗПЕКУ БАНКІВ	39
<i>Лисенко Наталія Володимирівна</i>	СТРАТЕГІЯ ЕКОЛОГІЧНОЇ БЕЗПЕКИ УКРАЇНИ	41
<i>Кудінов Олександр Миколайович</i>	ЕКОНОМЕТРИЧНИЙ АНАЛІЗ ВПЛИВУ РЕАЛІЗАЦІЇ ЦІЛЕЙ СТАЛОГО РОЗВИТКУ НА ПОДАТКОВУ СИСТЕМУ ПОЛТАВСЬКОЇ ОБЛАСТІ У ПЕРІОДИ ГЛОБАЛЬНИХ СОЦІАЛЬНО-ЕКОНОМІЧНИХ ВИКЛИКІВ ТА ЗАГРОЗ	43
<i>Максименко Андрій Петрович</i>	ЗАГРОЗИ ЦИФРОВІЙ ЕКОНОМІКИ СПРИЧИНЕНІ КРИПТОВАЛЮТАМИ	45
<i>Sokolov Alexander</i>	FINANCIAL PROVISION OF THE STATE ECONOMIC SECURITY IN WARTIME CONDITIONS	48
СЕКЦІЯ 3. СУЧАСНІ ТЕНДЕНЦІЇ ТА НАПРЯМИ РОЗВИТКУ ГРОШОВО- КРЕДИТНОГО РИНКУ УКРАЇНИ		
<i>Жердецька Лілія Вікторівна</i>	ВПЛИВ ІНСТИТУЦІЙНИХ ЧИННИКІВ НА РОЗВИТОК БАНКІВСЬКОГО БІЗНЕСУ: ОГЛЯД ЕМПІРИЧНИХ ДОСЛІДЖЕНЬ	50
<i>Завадська Діана Володимирівна</i>	РОЛЬ НАЦІОНАЛЬНОГО БАНКУ УКРАЇНИ В КОНТЕКСТІ РОЗВИТКУ СТАЛОГО ФІНАНСУВАННЯ	52
<i>Квасницька Раїса Степанівна</i>	РОЛЬ БАНКІВСЬКОГО ПОСЕРЕДНИЦТВА НА ФІНАНСОВОМУ РИНКУ УКРАЇНИ	53
<i>Птащенко Ліана Олександрівна, Гостудим Милослава Юріївна</i>	ІПОТЕЧНІ ПРОГРАМИ КРЕДИТУВАННЯ: ІНСТРУМЕНТАРІЙ ВІДБУДОВИ СОЦІАЛЬНОГО СЕКТОРА УКРАЇНИ	56
<i>Власенко Олена Сергіївна, Волкова Валерія Валеріївна</i>	ОСОБЛИВОСТІ ПРОЦЕСУ УПРАВЛІННЯ ПОРТФЕЛЕМ СПОЖИВЧИХ КРЕДИТІВ БАНКІВ	58
<i>Вовченко Оксана Сергіївна</i>	ДОВІРА ДО БАНКІВСЬКОГО СЕКТОРУ В КОНТЕКСТІ ФІНАНСОВОЇ ІНКЛЮЗІЇ	60
<i>Волкова Валерія Валеріївна, Грабовенко Катерина Василівна</i>	ОЦІНКА ТА УПРАВЛІННЯ РИНКОВИМ РИЗИКОМ БАНКІВ	62
<i>Косолапенко Віталій Станіславович, Пантась Валерія В'ячеславівна</i>	ПРОБЛЕМИ ТА НАПРЯМИ УДОСКОНАЛЕННЯ ПОСЛУГ КРЕДИТНИХ КОМПАНІЙ В УКРАЇНІ	64
<i>Посмітна Марина Василівна</i>	СИСТЕМНО ВАЖЛИВІ БАНКИ ТА ЇХ РОЛЬ В СТАБІЛІЗАЦІЙНИХ ПРОЦЕСАХ НАЦІОНАЛЬНОЇ ЕКОНОМІКИ	66
<i>Хамула Катерина Володимирівна, Волкова Неля Іванівна</i>	МІНІМІЗАЦІЯ РИЗИКІВ ІПОТЕЧНОГО КРЕДИТУВАННЯ ШЛЯХОМ ЇХ	

2. Жежерун Ю. В. Сучасний стан ринку іпотечного кредитування в Україні. *Економіка і менеджмент: перспективи інтеграції та інноваційного розвитку*. 2020. № 11. С. 41 – 43.

УДК 336.77

Власенко Олена Сергіївна,
студентка 2 курсу СО «Магістр»

Волкова Валерія Валеріївна,
кандидат економічних наук, доцент

Донецький національний університет імені Василя Стуса (Україна)

ОСОБЛИВОСТІ ПРОЦЕСУ УПРАВЛІННЯ ПОРТФЕЛЕМ СПОЖИВЧИХ КРЕДИТІВ БАНКІВ

Комерційні та споживчі позики є найбільшим активом на банківських балансах, і застосування обліку справедливої вартості до активів банківських позик залишається тенденцією, що продовжується в галузі. Декілька подій і змін у нормативно-правових актах підкреслили необхідність більш надійного моделювання рівня кредитів для банківських фінансових активів. Після фінансової кризи органи бухгалтерського обліку та банківські регулятори внесли зміни до банківської звітності, які вимагають розкриття справедливої вартості фінансових інструментів, включаючи кредити. Хоча багато комерційних банків традиційно не витрачали значні ресурси на оцінку справедливої вартості балансових позик, ми пропонуємо, щоб на сучасному ринку кредитування банки, які інвестують в інфраструктуру та ресурси для проведення комплексного аналізу оцінки, мали конкурентну перевагу [1].

Можна виділити п'ять можливостей, які мають кредитори, щоб зробити управління кредитним портфелем стратегічним імперативом:

- Гнучкість визначення прогнозних рейтингів ризику. Ризик у кредитному портфелі кожного кредитора різко змінився з початком кризи COVID-19. Жоден підхід не міг би точно передбачити кризу COVID-19, але можливість легко «грати за сценарієм» змінювати рейтинги сьогодні як ніколи можлива.

- Прийняття мір прибутковості з урахуванням ризику. Кожна позика має дохідність і кілька мір ризику. Кожне відношення має свої власні показники стратегічної цінності та прибутковості. Банкам необхідно продумано та прагматично розробляти показники співвідношення, які враховують ризик і прибутковість. Ці заходи можуть бути складними, але не обов'язково. Перевага використання таких індикаторів (наприклад, міра прибутковості з поправкою на ризик або коефіцієнт Шарпа) полягає в тому, що вони допомагають приймати стратегічні рішення для фірми. Кредитний портфель надто важливий для кредитора, щоб він не робив цього чітко й об'єктивно.

- Відстеження внеску кожної бізнес-лінії в загальну цільову прибутковість підприємства. Найбільший внесок у прибуток кредитора – це валовий дохід від кредитного портфеля. Прибутковість власного капіталу може легко сприяти дюжині інших основних факторів, але зосередженість кредитора на рентабельності середнього власного капіталу (ROAE) повинна бути однозначною, вимірною та досконало зрозумілою. Управління кредитним портфелем гарантує, що найбільший внесок у ці прибутки розроблено, керується та контролюється.

- Розробка цільових показників концентрації кредитів відповідає на питання, як зважити відбір активів у портфелі. У контексті кредитування кредитори повинні оптимізуватися для досягнення найкращої прибутковості з урахуванням ризику, зберігаючи при цьому бажаний рівень диверсифікації. Лише тоді, коли весь портфель

прибутків активів агрегований для досягнення цільової прибутковості (з відносно мінімальним рівнем ризику), кредитор може знати, що він на правильному шляху. Обмеження концентрації є основоположними, але не настільки далеко, щоб вважатися хорошим управлінням кредитним портфелем [2].

- Планування варіантів зниження ризиків, виходу та/або прискорення лінійки продуктів. Коли ризик/винагорода незбалансований, кредитори повинні не тільки визнати це, але й мати варіанти щодо того, що з цим робити. Зменшення наголосу на типі кредиту, сегменті або ризику ніколи не хотілося б почути банкірам, які налаштовані на зростання, але якщо пандемія COVID-19 нас чомусь навчила, це те, що адаптація можлива і необхідна.

Історичний акцент кредиторів на контролі якості індивідуальних позик залишається важливим, але двері до кращих методів управління ризиками ніколи не відкривалися ширше. Вимірювання компромісу ризику та винагороди приносить переваги управлінню ризиками, прибутковості та стратегії, а також буде дуже корисним для прийняття стратегічних рішень фірмою на всіх фазах циклів.

Крім того, кредитор повинен також визначити, чи, ймовірно, позичальник зможе погасити кредит без істотної фінансової шкоди і чи дійсно кредитний продукт та будь-які супутні продукти йому чи їй підходять. Відповідальні зобов'язання кредиторів і кредитних посередників у процесі розподілу, таким чином, включають три основні обов'язки, спрямовані на запобігання збитку споживачам:

➤ Обов'язок оцінити кредитоспроможність споживача, передбачає необхідність проведення перевірки кредитоспроможності позичальника.

➤ Обов'язок оцінки придатності, передбачає необхідність перевірити, який тип споживчого кредитного продукту краще відповідає інтересам, цілям і характеристикам позичальника.

➤ Справедливе ставлення до позичальників, які мають труднощі з оплатою, відноситься до зобов'язання кредитора виявляти, якомога раніше, споживачів, які відчувають труднощі з оплатою; взаємодіяти з цими споживачами на ранній стадії для виявлення причин цих труднощів і надання необхідної інформації; допомогти позичальнику подолати тимчасові фінансові труднощі та повернутися до нормального становища (заходи витримки) [3]. Зазначимо, що відповідальне кредитування має охоплювати весь життєвий цикл кредитних продуктів, починаючи з їх запуску і закінчуючи маркетингом і післяконтрактним етапом. Дизайн кредитних продуктів має значне значення для їх ефективності та впливу на споживачів. Виробники кредитів, які діють відповідально, повинні належним чином враховувати інтереси та потреби споживачів у процесі розробки своєї продукції. Отже, аналіз чинників, що впливають на управління портфелем споживчих кредитів банків, вказує, що банку слід враховувати як екзогенні, так і ендогенні фактори ведення банківського бізнесу, оскільки залучення коштів за терміном та сумами на пряму впливають на потенціал кредитних операцій. Зокрема, одним з видів кредитування є саме споживче кредитування для фізичних осіб (під споживчі цілі), що забезпечує доволі сталий дохід банку та створює передумови формування лояльного цільового сегменту споживчих позичальників.

Література

1. Вінниченко О. В. Аналіз ринку споживчого кредитування в Україні. *Вісник ХНАУ. Серія : Економічні науки*. 2021. № 4. С. 245-252.
2. Веклюк М. І. Сучасний стан банківського споживчого кредитування. *Економіка і управління*. 2022. № 4. С. 133-137.
3. Великий Ю. М. Особливості споживчого кредитування банками фізичних осіб в Україні. *Причорноморські економічні студії*. 2021. Вип. 31. С. 148-152.